

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Virtvtvm Adeptione, Siue De Instrvmentis
Assequendæ Virtvtis libellus R. P. Iacobi Alvarez De Paz
Toletani è Societate Iesv**

Álvarez de Paz, Jacobo

Coloniae Agrippinae, 1615

§. 14. De Modestia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46634](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46634)

dum animum, certis temporibus ab
vsu docendi & monendi cessare.

V. Non solum externam linguam
cohibere, sed & interiorem cogita-
tionem ab strepitu phantasiarum &
verborum abducere.

VI. Nihil ad ostentationē, sed so-
lūm ad Dei gloriam, & proximorum
salutem, vel nostram necessitatem,
dicere aut cogitatione voluere.

Postulatio Taciturnitatis: Domi-
ne Iesu Christe, sapientia Patris, in
cuius labijs gratia Spiritus sancti dif-
fusa est, qua & nihil minū congru-
um tuæ diuinæ personæ protulisti, &
omnia ad salutem hominum neces-
saria sapientissimè prædicasti: tange
labia nostra calculo taciturnitatis
ignito, & linguam nostram virtute
silentij purifica, vt & necessaria & v-
tilia suo tempore proferat, & quic-
quid inutile aut inane est, à nostra
mente & labijs abscedat. Amen.

De Modestia. §. XIV.

Modestia, est virtus, quæ externus
motus & gestus temperat cor-

N 7 poris;

poris; quæ ludis & iocis rationis moderationem adhibet, & quæ cultui, & apparatusi personæ debitum modum

Aug li. de vita bea- ta. c. imponit. *Quæ, vt inquit Augustinus, dicta est à modo, sicut à temperie temperantia. Vbi autem modus est atque temperies, nec plus est quicquam, nec minus. Hæc autem in moralibus non videtur à maturitate distingui, vt insinuat Albertus. Vel est Maturitatis fructus; nam ex interna mentis gravitate actiones externæ modum rationi consentaneum accipiunt.*

Albert. cap. 29.
 Incitamenta ad Modestiam sunt:
 I. Consideratio diuinæ præsentia.
 Nam coram Domino, & summo Domino vniuersorum, nihil minus decens, minusue conueniens, aut agendum, aut dicendum est, quòd possit tantam maiestatem offendere. Et hac ratione vsus est Paulus ad hanc virtutem suadendam, dicens: *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus, Dominus enim prope est. Si ille, qui omnium est Dominus, prope nos est, immò intra nos est, & vniuersarum est nostrarum cogitationum & operas*

Phil. 4:5.

operationū inspector, nō debemus ad
aliquid manum aut cogitationem
extendere, quod ipse sua sententia
condemnet.

II. In verbis & actionibus seruata
Modestia, mirum in modum mentis
profectui, & puritati deseruit: Sicut
& immodestia sine vllō dubio ei-
dem menti magnum detrimentum
infert. Nam corpus & anima, cū
in vnam sint personam colligata,
mutuō suas affectiones qualitates-
que communicant. Et anima lati-
tia gestiens, corpus ipsum pene e-
mortuum exsuscitat, & corpus gra-
ui morbo oppressum animam oppri-
mit, & sola corporalia curare & co-
gitare compellit. Vnde fit, vt cor-
pus per immodestiam effusum, a-
nimam distrahat, & Modestia co-
hibitum, animam quoque colligat
atque componat. Meritoque ex mo-
tibus externis de interioribus mori-
bus iudicamus, quōd interiora com-
muniter exteriora sequantur, hæc-
que certissima sint interiorum in-
dicia. Vnde Ecclesiasticus ait: *Ex visu* Eccl. 19. 26.
cognos-

cognos-

cognoscitur vir, & ab occurſu faciei cognoscitur ſenſatus.

II. Modestia magnum momentum habet ad proximorum edificationem curandam. Ipsi namque, qui ſolùm vident in facie, exterioribus ad vitia vel virtutes permouëtur: ex illisquæ, quæ obijciuntur oculis, de homine bonam aut præpoſteram opinionem accipiunt. *Habitus mentis*, inquit Ambrosius, *in corporis ſtatu cernitur: hinc homo cordis noſtri abſconditus, aut leuior, aut iactantior, aut turbidior: aut contra grauior, & conſtantior, & purior, & maturior eſtimatur: Itaque vox quadam eſt animi, corporis motus.*

Amb 1.
offic. c. 18.

Actiões Modestiæ ſunt: I. Caput huc illuc leuiter nõ mouere, ſed cùm opus eſt, grauior & maturè conuertere; ſi verò opus non ſit, rectum tenere, & in anteriorem partem tantillum inflectere, non tamen ad latus dextrum nec ſiniſtrum inclinare.

II. Oculos non vagos nec immoderatè eleuatos, ſed parum demifſos habere, & cùm oportuerit, non toruè, ſed benignè; non ſuperbè, ſed humil-

militer; non inhonestè, sed castè & pudicè ad aspiciendum leuare; & inter loquendum cum alijs, non in vultus eorum, sed sub oculos, aut etiam sub mentum aspectum defigere.

III. Rugas in fronte, sed multo magis in naso, euitare, & serenitatem mentis faciei serenitate & moderata hilaritate, præferre.

IV. Labia nec nimis compressa, nec nimium diducta, tempore silentij tenere: cum verò loquendum est, verba ipsa, ac rationem loquendi, modumque pensare.

V. Vestibus mundis & religiosè compositis amiciri.

VI. Manus mundas, si vestes non sustineant, decenter quietas, & pallio opertas, aut aliquantulum manicis contactas ob circumspeditionem seruare.

VII. Nec nimis lentè, nec nimis festinanter incedere, nisi necessitas urgeat; & tunc quantum fieri poterit, decoris non obliuisci.

VIII. Omnes gestus ac motus, ita vt apud omnes edificatiõnem pariãt,
tem.

temperare, & secundum præscriptum ordinis, nemine solum, sed fratri associatum incedere. Hæc ferè omnia docuit nos Beatus Pater noster Ignatius: eo pluris æstimanda, quò à sapientissimo vitæ spiritualis magistro profecta.

IX. Si ludis ac iocis, animi remittendi gratia, utendum est, illi sint rari, personæ, statui, & dignitati ludentis congruentes, & omni iniuria, obscenitate, illiberalitate, & petulantia vacantes. Ludos autem & iocos moderari, pertinet ad quandam virtutem, Modestiam partem, quam vocant Eutrapeliam, quæ in ludis & iocis decorum seruat.

X. In vestibus etiam modestia seruanda est, non solum quia debent esse decenter mundæ (ut diximus) sed etiam, quia non debent esse nimis delicatæ aut molles; non debent esse curiosæ, vel nitidæ, vel peregrino modo efformatæ, & à nostro statu abhorrentes, quæ aliquam ambitionem aut animi mollitiem, aut alium affectum minus ordinatum oleant.

XI. Idem

XI. Idem omnino seruandum est in supellectili, in bibliotheca, in apparatu mensæ & cellularum, & in alijs similibus, quæ omnia talia sint, vt nec nos in varias curas distrahant, nec mentem minus ordinata affectione polluant, nec fratres nostros scandalo aut nota minoris ædificationis lædant.

Postulatio Modestix: Domine Iesu Christe, cui tanta inerat Modestix ^{2 Cor. 10.} pulchritudo, vt Apostolus tuus nos ^{1.} *per modestiam, & mansuetudinem tuam* ad virtutem hortatus sit: voces, motus, & gestus nostros virtute Moderationis exorna, & ab eis quicquid minus decens est, remoue, vt in his externis munditia hominis interioris eluceat; & dum interiori & exteriori compositi esse nitimur, tuas laudes in cordibus nobiscum conuersantium excitare quæramus. Amen.

De Indicijs adeptæ Virtutis.

CAPVT X.

EXplicata Virtutum natura, nunc de indicijs virtutis, à iusto viro adeptæ

adeptæ